

(א) שבת נב: וש"נ, (ב) רש"א
(ג) מ"ו, (ד) נדרים ל: וש"נ,
(ה) ב"ב עד: וש"נ, (ו) נ"א
(ז) יומתן, (ח) מגילה ו, (ט) ז"ל הימים,
(י) רש"א מ"ו, (יא) ז"ל הימים,
(יב) וטפל ז"ק, (יג) מילר ז"ק,

תורה אור השלם

1. והירדן יגבול אתו לפאת
קדמה אתו ואתלח בני קיבין
לבולתיה
למשתורח
הירשע כי י
2. ותאר הנבל ונסב
לפאת כי נגבה מן הירדן
אשר על פני בתי חרון
3. ויהי ויתב איתמול אל
קרת בעל הוא קרת
יגרים עיר בני יהושע ודי
פאת: כי
4. וקרד הנגבול ויהיה
3. והיה ויתבול ויהיה
ותהיה לם הארץ
לבולתיה קיבין:
- במדרב דר אבי גינא
אמרן אלום כי אדם
עברם את הירדן ארצה
בנען:
5. שני המשות ויהי המשה
לקחו תלחמם מעבר לירדן
ויהי קדמה מוקחה:
- במדרב דר טו
6. ויצא נגבול יון מן
הירדן וכן ויתלחמם ע
לשם ויתלחמ ארצה ויטו
אוהל ישיב דרב ויטו
אוהל ויטבו ויהי ויקראו
ללשם וכן כשם ון ארבה:
7. ויהושע וי

הגהות הב"ח

(א) גמרא ליתניניהו לכולהו נהרות ולר' חייא בר אבא נמי לימא כתנאי כל"ל ותיבת קשיא נמחק: (ב) שם אף ירדן ארץ כנען קשיא אמר רבה:

לעזי רש"י

קונטרידיקציע"ש. חבלי ארץ.

מוסף רש"י

לשם. עיר שכיבשו בני דן, זו
פמייס. שמשם ירדן יואל,
כדאמר מר ירדן יואל ממערת
פמייס (חגי'ה ו.).

שיטה מקובצת

א למדור לאחוריה: ן ונחיא
 ן רינא: ן יורדנא ן ן
 אר׳ מ׳ נמקח: ן במה
 נמקחין הס׳: ן ולא
 הרעה הס׳: ן נבבול
 נמינן הס׳: ן ונחיתא אר׳
 ן השבטין נמקח: ן
 ויכא דנחית כר׳ הנבול
 ועלה הנבול ה׳: ן כולן
 אשנא אר׳: ן הארץ
 לבנולתי׳ דקח כר׳ ולא
 נבל דירדן: ן ליחית בכמתי
 ן למשט מלחמה ונחית
 חר׳ נמקח: ן באים מתי
 הס׳: ן וקיר דירדון
 יגבול: ן סבפרס פלאת
 ן של ועלה הנבול
 ונחית ר׳ אר׳ מ׳ נבול
 ן וישעל על חילוק נבול
 כר׳ שטט: ן וינחית כתיב
 נמקח: ן שיחורו אר׳
 (לאו) ככלל: ן וקנטרס
 דמ׳ מתיב הדב׳ נמקח:
 ן סבפרס פירשט בייס
 ן כתיב וזה חס׳ חס׳
 ס׳א השלן: ן קיר דירן
 אר׳ נמקח:

מכפר עותיז לכפר חנניה שנים ושלשים מילין וזיפורי מזרפתן באחמע :
סרבה שמואל אינא כרן דהא דקמי אחת באחמע לאו ארישא
קלא דליירי באחמע אלף כרן יש לו תשע מכאן וט' מכאן כו' : ונשמואל
דחא צעי דמיהו מנאעית חויל לנירוק המנין אפילו רועה יש לו דירה
באחמע ואין לו שום בהמה ה' לנרפן :

מיתיבי היה לו חמש בכפר חגניה וחמש בכפר עותני אין מצטרפות עד שיהא לו אחת בציפורי תיובתא דרב ⁽⁶⁾ תרגומא שמואל אליבא דרב * כגון שהיו תשע מכאן ותשע מכאן ואחת באמצע דההיא חזיא להכא וחזיא להכא אמר רב פפא ולשמואל אפילו רועה מצרפן ואפילו כליו של רועה מצרפן בעי רב אשי כלבא דרועה מאי כיון דקרי ליה ואתי לא מצטרפי או דלמא זימנין דלא אתי ומצטרף איהו למזיל ⁽⁶⁾ ואתייה תיקו: ר"מ אומר הירדן מפסיק למעשר בהמה: א"ר אמי לא שנו אלא שאין שם גשר אבל יש שם גשר גשר מצרפן אלמא משום דלא מיקרבן הוא מיתבי היו לו בשני עברי הירדן איך ואיך או בשני אבטילאות כגון של נמר ונמורי אין מצטרפין ואין צריך לומר חוצה לארץ וארץ והא חוצה לארץ וארץ כמקום שיש גשר דמי וקתני לא מצטרפין אלא א"ר חייא בר אבא אמר רבי יוחנן היינו טעמיה דר"מ דאמר קרא ¹ והירדן גבול אותו לפאת קדמה הכתוב עשאו גבול בפני עצמו אלא מעתה ² ויתאר הגבול ועלה הגבול הכי נמי הכתוב עשאו גבול בפני עצמו שאני התם דאמר קרא ³ ואת תהיה לכם הארץ לגבולותיה סביב כולה ארץ ישראל גבול אחד היא אי הכי ירדן נמי ארץ ולא ירדן בשלמא לר' חייא בר אבא היינו דקתני ירדן אלא לרבי אמי ליתנינחו לכולהו נהרות ⁽⁶⁾ קשיא ⁽⁶⁾ (לימא) כתנאי ⁴ כי אתם עוברים את הירדן ארצה כנען ארצה ארץ כנען ולא הירדן ארץ כנען דברי ר' יהודה בן בתירה ר' שמעון בן יוחי אומר הרי הוא אומר ⁵ מעבר לירדן ירחו קדמה מזרחה מה ירחו ארץ כנען אף ירדן ארץ כנען ⁽⁶⁾ אמר רבב"ח א"ר יוחנן אין ירדן אלא מבית ירחו ולמטה למאי הלכתא אילימא לנודד ⁽⁶⁾ הלך אחר לשון בני אדם וכל היכא דקרו ליה ירדן איתסר ליה אלא למעשר בהמה תניא נמי הכי ⁽⁷⁾ ירדן יוצא ממערת פמיים ומהלך בימה של סיבכי ובימה של טבריא ובימה של סדום והולך ונופל לים הגדול ואין ירדן אלא מבית ירחו ולמטה א"ר חייא בר אבא א"ר ⁽⁸⁾ יוחנן למה ר' אבא לרב אשי אתון מהתם מתניתו לה ללשם דן בשם דן אביהם ⁽⁹⁾ וא"ר יצחק לשם ערת פמיים אמר רב כהנא זכרותיה דירדנא לא שתינא מים ממערת פמיים איתסר ליה כבדא כדרכי יצחק דאמר רבי יצחק יכבד את דמאי פרת דאמר רב יהודה אמר רב מימות שבועולם היכי דמי אילימא דאמר רת הוא דלא שתינא הא מנהרא אחרינא ממים דאתו מפרת דאמר רב יהודה אמר נהרות וג' נהרות למטה מפרת והאיכא עינתא

אמר קרא יי' יגבול אותו **אֶפְתָּה** קדמוה. גבולו צנימין כתיב צ'ס' יהושע (יח) ולא כמו שכתבו בספרים [י:'] **שֶׁאֵנִי** התם דאמר קרא זאת תהיה לכם הארץ לגבולותיה סביב. צ'ס' ולא מסעי כתיב הֵיאֵה קרא וקראי של יי' מעלה ותאר הגבול ועלה הגבול כתיב צספר וישמע (שס) יי' כל חילוק כל שצט וצטצט וצטצטצט הֵיאֵה קרא אללה מסעי דכל גבול ארץ ישראל אחד ולא כמו שפ' הקונטרס דלאחר שמנאן עשאה ארץ אחת דמשמע דשניהם כתובים צמקס אחד ואינו כן דהאי כתיב צאורימא ודאי כתיב צנצניא: **מעבר** צירין ורחו קדמה מורחה יי' כתיב מה ירחיו ארץ

ב' ואל"ת אי מירדן יריחו קדריש
לדיתקוס זה כתיב בכמה מקומות וי"ל
לדדוקא מיימי האי קרא דכמיז באלה
ממסעי לאחר שמנה תחומי ארץ ישראל
וכתיב (שם) וילז משה וגו' על שני
המטות וחצי המטה לקחו נחלתם
וממערב לירדן ירחו קדמה מזרחת
לדשטעם דירדן הוה מעיקר ארץ ישראל
ולא ככלל גבול שני המטות כמו שיריחו
וי"ל לאו ככלל גבול: א"ן ירדן אלא
מבבית ירחו וימבשה. פירש בקונטרס
באלל מה דשטך למעלה מיריחו לאו
ירדן הוא דבטל חשיבותה שממערב
בימים גדולים וקשה לפירושו דאם
לא למעלה בטל חשיבותו לפי שממערב
א"י למטה ומי ששרי כבר מתערב
בימים למעלה וי"ל א"ע ש שמערב
למעלה בימים יכול להיות שלמטה יואל
מן ^ה המים והולך בלא תערובת
והולך כדקאמר בסמוך שמהלך בימה של
סככי וזימה של טעריא וזימה של
סדוס והולך ונופל לים הגדול שממע
לדיכר כסיואל מכל אותם הימים
והולך ונופל בים הגדול וכדאמרין
גמי צ"ר צ"ר ב' בראשית הדבין ירדנא
ומהלך גו יואל דמלחא ולא מתערב
ומיהו קשה לפירוש הקונט' י"ל דמ"ל
בטל חשיבותו למטה מיריחו יותר
מלמעלה דאמת הוא שלמטה מיריחו
וממערב יותר והולך לים המלח דגבול
למעלה וצין בימינן הוה צין בני
יהודה וצין בני יוסף דכתיב ביהושע
(יח) ויהודה היה עומד מנגב של ארץ
וישראל ובני יוסף מנפון ובנימין
בצאמא וגבול יהודה היה מחזיק כל

שבת יוסף	שבת צנימין	יום המלח
שבת יוסף	שבת צנימין	יום המלח

אֲדֹרָךְ א"י מְמֹרָח לְמַעַרְב וְיֵם הַמֶּלֶח
 הָיָה עֹמֵד לַיהוּדָה בְּכָל מִזְרָחָו וּבִמְקוֹם
 שֶׁהָיָה כְּלֵה הַיִּירֵד^ט וְנֹפֵל לְמִזְרָחוֹ שֶׁם כְּלֵה
 מִזְרָחוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְדֹד כְּדִמְיוֹ
 בְּיִצְחָק (טו) גִּבִּי תַחֲסֹם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וּגְבוּל קִדְמָה יֵם הַמֶּלֶח עַד קֵלֶה הַיִּירֵד
 הַיִּהְיֵרֵד הָיָה גְבוּל מִזְרָחוֹ שֶׁל בְּנֵימִין
 כְּדִכְדִּכְתִּיב בְּסוֹף פ' וַיִּהְיֶה יִגְבוּל אוֹתוֹ
 לַפִּלְסֹת קִדְמָה וּכְשֶׁמֶה גְבוּל כְּפוּי שֶׁל
 בְּנֵימִין מִזְרָחוֹ לְמַעַרְב תְּכִיב יֵלֵךְ לָהֶם
 גְּבוּל כְּפוּן מִן הַיִּירֵד וְעֵלֶה הַגְּבוּל
 אֶל כְּתָף יִרְחוֹ וְעֵלֶה בְּהָר יִמָּה פ'
 אֶל הַמַּעַרְב אֶל עֵבֶר יִירֵד וּמוֹשָׁף הַחוּט
 כִּי גְבוּל דְּרוֹמִית מִמַּעַרְב לְמִזְרָח וּבְסוֹף
 גְּבוּל גִּבְז פִּירוֹשׁ כְּפוּיָה שֶׁל לְשׁוֹן שְׁכַל
 בְּסוֹף גְּבוּל בְּנֵימִין לְדֹד דְּרוֹם וַיִּרְחוּ
 סוֹף גְּבוּל בְּנֵימִין שְׁנוּפֵל בֵּים הַמֶּלֶח
 אוֹתוֹ מִשְׁתַּעִי מִבֵּית יִרְחוֹ וּלְמַטָּה:
 הֹא

י"א א מ"י פ"ז מהלכות
צבורות הלכה ג:
ב [מ"י פ"ט מהל' נדרים
הל' א והל' יג טו"ש"ע י"ד
סימן ר"ז סעיף א]:
יב ג מ"י פ"ג מהל' טומאת
מת הלכה יד:

יב ד מ"י פ"ט מהלכות
נדרים הלכה יח טור
וש"ע י"ד סימן ר"ז סעיף
כה:

רבינו גרשום

ורעה נבי ה' באמצע
 שלטא ענייה ט"ו מיל
 וט"ו מיל להכא
 ומצטרף דקריין נבי מונה
 ורעה חזי להכא ולהכא;
 ציטור עומדת חזי כפר
 חניה וכפר עומדת חזי
 לשפתן לא עזי אלא רבין
 מיל; תיובתא דרב דאמר
 כפר בעינן באמצע כי היכי
 וליחוי לאיצטורף חזי
 להכא; חרובא שמעא
 ורעה; ואחא באמצע; דהיידי
 חזא חזא לאיצטורף חזי
 ורעה; אפרו חזא ואפילו
 כליל; כלומר לא תימא דכי
 חזי הנהא באמצע מוצטרף
 אפילו ורעה אז חזי קאי
 באמצע מוצטרף דהא מצי
 חזי תיבא ורעה; כליל חזי
 אחא לאיחוי לא חזי דקאי
 באמצע שלטא ענייה חזי
 ורעה; חזא; חזא ורעה; קאי
 באמצע מי מוצרף אז לא;
 חזי לאיחוי חזא חזא
 חזא חזא חזא חזא חזא

[illegible]